

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 532/2532

ธนาคารกรุงเทพ จำกัด(มหาชน) นายมนตรี อรุณเจริญไพศาล จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 176, ป.พ.พ. มาตรา 1002

ย่อ / หลักกฎหมาย

โจทก์เคยฟ้องจำเลยในมูลหนี้เดียวกันนี้เป็นคดีล้มละลายต่อศาลชั้นต้นภายในกำหนดอายุความ ศาลชั้นต้นสั่งรับฟ้องโจทก์ไว้พิจารณาต่อมา ศาลชั้นต้นสั่งเพิกถอนคำสั่งเดิมและมีคำสั่งใหม่เป็นไม่รับฟ้องเนื่องจากจำเลยมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตอำนาจของศาลอื่นคำสั่งของศาลชั้นต้นดังกล่าวมีความหมายเป็นอย่างเดียวกันกับคำว่าศาลยกคดีเสียเพราะเหตุคดีไม่อยู่ในอำนาจศาล ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 176 ดังนั้น เมื่อกำหนดอายุความในคดีของโจทก์สิ้นไปแล้วก่อนที่ศาลจะสั่งเพิกถอนคำสั่งรับฟ้องเป็นคำสั่งไม่รับฟ้องเพราะเหตุคดีไม่อยู่ในอำนาจศาล ประกอบกับเมื่อโจทก์สืบหาภูมิลำเนาของจำเลยแล้วปรากฏว่าจำเลยคงมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาลชั้นต้นนั่นเอง และโจทก์ยื่นฟ้องคดีนี้ใหม่ภายในกำหนดหกเดือนนับแต่ศาลมีคำสั่ง ฟ้องโจทก์จึงไม่ขาดอายุความ

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยเป็นหนี้โจทก์ตามเช็คทั้งต้นเงินและดอกเบี้ยจำนวน 779,684.92 บาท โจทก์ทวงถามให้จำเลยชำระหนี้ให้โจทก์แล้วไม่น้อยกว่า 2 ครั้งซึ่งมีระยะเวลาห่างกันไม่น้อยกว่า 30 วัน จำเลยก็ไม่ชำระหนี้โจทก์ ขอให้ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยเด็ดขาดและพิพากษาให้จำเลยเป็นบุคคลล้มละลาย จำเลยให้การว่าจำเลยไม่ได้ส่งจ่ายเช็คตามฟ้องและไม่เคยได้รับหนังสือทวงหนี้ขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้ววินิจฉัยว่า แม้จะฟังว่าจำเลยเป็นผู้ส่งจ่ายเช็คตามฟ้อง แต่เช็คนั้นลงวันที่ 10 พฤษภาคม 2527 โจทก์ฟ้องคดีเมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน 2528 เกิน 1 ปี นับแต่วันส่งจ่าย หนี้ตามเช็คขาดอายุความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 1002 เจ้าหนี้ไม่มีสิทธิที่จะได้รับชำระหนี้ตามมาตรา 94(1)แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 ถือได้ว่าเป็นเหตุที่ไม่ควรให้ลูกหนี้ล้มละลายตามมาตรา 14 ตามนัยคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 71/2522ระหว่างบริษัทกรุงเทพโทรทัศน์และวิทยุ จำกัด โจทก์ นายไมค์โพธิ์นาม จำเลย พินาศ ยกฟ้อง ให้โจทก์ใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนจำเลยโดยกำหนดค่าทนายความให้ 2,000 บาท โจทก์อุทธรณ์ว่า โจทก์เคยฟ้องจำเลยเป็นคดีล้มละลายต่อศาลชั้นต้น เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2528 ศาลชั้นต้นรับฟ้องของโจทก์ไว้พิจารณาแล้ว ครั้นวันที่ 23 พฤษภาคม 2528 ศาลชั้นต้นเพิกถอนคำสั่งดังกล่าวแล้วมีคำสั่งใหม่เป็นว่า ไม่รับฟ้อง เพราะจำเลยมีภูมิลำเนาอยู่นอกเขตศาลชั้นต้น การที่ศาลสั่งไม่รับฟ้องโจทก์ภายหลังจากที่อายุความขาดไปเช่นนี้ โจทก์ยอมฟ้องจำเลยใหม่ได้ภายในหกเดือนนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเช่นนั้น ทั้งนี้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 176 การที่โจทก์ฟ้องจำเลยเมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน 2528 เป็นการฟ้องคดีใหม่ภายในอายุความ 6 เดือนตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้ ทั้งโจทก์ได้ยื่นคำแถลงประกอบคำฟ้องให้ศาลทราบแล้วในวันเดียวกันนั่นเอง ฟ้องโจทก์ไม่ขาดอายุความ ศาลอุทธรณ์พิจารณาแล้ววินิจฉัยว่า กรณีที่จะอยู่ในข่ายได้รับการขยายกำหนดอายุความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 176 นั้น จะต้องเป็นเรื่องที่ศาลรับฟ้องไว้พิจารณาแล้ว

พิพากษายกฟ้องเพราะเหตุคดีไม่อยู่ในอำนาจศาล ถ้าเจ้าหนี้ยื่นฟ้องต่อศาลที่ไม่มีอำนาจ แล้วศาลไม่รับฟ้องไว้พิจารณา ดังกรณีของโจทก์หาอยู่ในข่ายที่จะได้รับการขยายอายุความแต่อย่างใดไม่พิพากษายืนค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ โจทก์ฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "คดีมีปัญหาตามฎีกาของโจทก์ว่าฟ้องโจทก์ไม่ขาดอายุความเพราะมีเหตุให้ขยายอายุความออกไปอีกหกเดือนหรือไม่กรณีจึงต้องปรับตัวบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 176 ซึ่งบัญญัติว่า "ถ้าศาลยกคดีเสียเพราะเหตุคดีไม่อยู่ในอำนาจศาลและกำหนดอายุความสิ้นไปแล้วในระหว่างพิจารณาก็ดีหรือจะสิ้นลงในระหว่างหกเดือนภายหลังที่ได้พิพากษาคดีถึงที่สุดก็ดีท่านให้ขยายอายุความนั้นออกไปถึงหกเดือนภายหลังคำพิพากษานั้น"กรณีของโจทก์ข้อเท็จจริงฟังได้ตามคำแถลงที่ยื่นต่อศาลพร้อมกับฟ้องเมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน 2528 ว่า โจทก์เคยฟ้องจำเลยในมูลหนี้เดียวกันนี้เป็นคดีล้มละลายต่อศาลชั้นต้น เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2528 ภายในกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่เช็คซึ่งจำเลยส่งจ่ายถึงกำหนดฟ้องโจทก์ดังกล่าวจึงไม่ขาดอายุความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 1002 และศาลชั้นต้นสั่งรับฟ้องโจทก์ไว้พิจารณา แต่ต่อมาวันที่ 23 พฤษภาคม 2528 ศาลชั้นต้นสั่งเพิกถอนคำสั่งเดิม และมีคำสั่งใหม่เป็นไม่รับฟ้องเนื่องจากจำเลยมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตอำนาจของศาลแพ่งธนบุรี คำสั่งของศาลชั้นต้นดังกล่าวมีความหมายเป็นอย่างเดียวกันกับคำว่าศาลยกคดีเสียเพราะเหตุคดีไม่อยู่ในอำนาจศาลตามมาตรา 176 แล้ว ดังนั้น เมื่อกำหนดอายุความในคดีของโจทก์สิ้นไปแล้วก่อนที่จะศาลจะสั่งเพิกถอนคำสั่งรับฟ้องเป็นคำสั่งไม่รับฟ้องเพราะเหตุคดีไม่อยู่ในอำนาจศาล ประกอบกับเมื่อโจทก์สืบหาภูมิลำเนาของจำเลย แล้วปรากฏว่าจำเลยคงมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาลชั้นต้นนั้นเองตามสำเนาทะเบียนบ้านที่แนบมาท้ายคำแถลง และโจทก์ยื่นฟ้องคดีนี้ใหม่ภายในกำหนดหกเดือนนับแต่ศาลมีคำสั่ง ฟ้องโจทก์จึงไม่ขาดอายุความ คำพิพากษาศาลล่างทั้งสองไม่ต้องด้วยความเห็นของศาลฎีกา ฎีกาโจทก์ฟังขึ้นคดีนี้ ศาลชั้นต้นสืบพยานโจทก์จำเลยเสร็จสิ้นกระเสาะความแล้วเพื่อมิให้คดีล่าช้า ศาลฎีกาเห็นสมควรวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาตามประเด็นแห่งคดีไปเลยทีเดียว โดยไม่ต้องย้อนสำนวนไปให้ศาลชั้นต้นพิพากษาชี้ขาดเสียก่อน และศาลฎีกาฟังข้อเท็จจริงว่า จำเลยเป็นผู้ส่งจ่ายเช็คตามฟ้องกับจำเลยเป็นผู้มีหนี้สินล้นพ้นตัวพิพากษากลับ ให้พิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยเด็ดขาด ให้จำเลยชำระค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสามศาลแทนโจทก์ โดยหักจากกองทรัพย์สินของจำเลยสำหรับค่าทนายความให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์กำหนดตามที่เห็นสมควร"

องค์คณะ

เดชา สุวรรณหโน · สวัสดิ์ รอดเจริญ · ส่อง สุขะบุญณพันธ์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/532/2532>